.379 III

ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

Письмо повременное

для

справъ народныхъ, политическихъ и церковныхъ,

словесности и господарства сельского,

галицко- угорско- и буковиньско- руского народа

выдаване

А. Павенцкимъ.

БІБЛІОТЕКА
Грек. Кат. Духовного Семінара
в Перемышлі
ч. 3302.

1849.

Рокъ вторый.

Ч. Ч. 1 — 104.

ЛЬВОВЪ,

ТИПОМЪ МИХАИЛА ПОРЕМБЫ.

BIBLIOTHECA UNIV. JAGELL. CRACOVIENSIS

379

III część

2(1849)

Biblioteka Jagiellońska
1002258545

Bibl. Jagiell.
1971 CK 1190/8

ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

Львôвъ. Середа днѧ **Ч. 1.** 22 Стꙋднѧ 1848. 3 Сѣчнѧ 1849.

Выходитъ два разы на тыждень въ Середꙋ и въ Сꙋботꙋ. Цѣна чвертьрочна длѧ ôдберающихъ въ Редакціи 1 рень. 15. кр. срѣб; длѧ отрымꙋющихъ черезъ почты 1 рень. 35 кр. срб; цѣна пôврочна длѧ ôдберающихъ въ Редакціи 2 рень. 30. кр. ср; длѧ отрымꙋющихъ черезъ почты 3 рн. 10 кр. ср. Инсераты, або донесенѧ приватни оумѣщаютъ сѧ по цѣнѣ за кождꙋ строчкꙋ въ передѣлцѣ по 3 кр. срб,

Редакціѧ до Почтенныхъ Предплатителѣвъ.

Съ 33. Числомъ скôнчивсѧ рецинецъ предплаты на часъ ôдъ 16 Листопаднѧ до остатного Стꙋднѧ 1848; а съ теперѣйшнымъ Числомъ зачинае сѧ на часъ дальшій. Властива причина, длѧ котрои цѣнꙋ предплаты о маленькꙋ квотꙋ, то є, о 25 кр. срѣб. на пôврокꙋ пôднеслисьмо, є тая, що „Зорꙋ" на бôльшôмъ и векѣйшôмъ листѣ оденъ разъ на тыждень, якъ бꙋло до теперь, выдавати прирекльсьмо; обѣцяло также, якъ въ 25 и 26 Числѣ „Зори" донеслисьмо, завязавшое сѧ „Товариство Господарске" прилогꙋ о господарствѣ сельскôмъ додавати; понеже однакожъ тое Честне Товариство пôзнѣйше оуложило сѧ съ Редакціовъ, абы выробы его о господарствѣ въ самôй „Зорѣ" бꙋли печатани: Редакціѧ за обовязокъ собѣ почитала, абы Ч. Ч. Предплатителѣ жадной крывды не понесли, листъ „Зори" въ такôмъ розмѣрѣ дати, абы и за прилогꙋ тꙋю выстарчивъ; томꙋ листъ „Зори" такъ зôставъ побôльшеный, якъ го Редакціѧ при оголошенью предплаты въ замѣрѣ не мала и мати не могла. Є то листъ той самой величности, якъ ю мавъ выходити переставшій „Дневникъ Рꙋскій"; однакожъ порôвнавши заповѣджєнꙋ цѣнꙋ аркꙋшокого Числа „Зори" съ тою „Дневника Рꙋского" легко сѧ можна переконати, що кожде таке аркꙋшоке Число „Зори" о два крайцари срѣб. таньше выноситъ, якъ „Дневника Рꙋского"; а и тое также замовчати не можемо, же „Дневникови Рꙋскомꙋ" и шляхта польска кромѣ того ще грôшми своими пôдпомагала.

Зъ того сѧ переконати може кождый, що намъ, постановивши такъ низонькꙋ цѣнꙋ, абысѧ письмо наше лише оутримати могло, бôльше о розповсюдненье егожъ и розширенье потребныхъ вѣдомостей меже народомъ, якъ о нашꙋ корысть ходитъ; а власне тая сама побꙋдка и желаніе нашихъ ч. Пренꙋмерантôвъ, въ листахъ зо всѣхъ сторонъ до Редакціи писаныхъ выражене, знеколило Редакцію, „ЗОРЮ ГАЛИЦКꙊ" ДВА РАЗЫ НА ТЫЖДЕНЬ выдавати. Томꙋ „Зорѧ Галицка" ôдъ теперь два разы на тыждень, то є, въ Середꙋ и въ Сꙋботꙋ, въ Середꙋ на цѣлôмъ аркꙋши, а въ Сꙋботꙋ на половынѣ такого самого аркꙋша выходити

бȣде. Розширенье тое письма нашого позвалѧє намъ всѣ важни вѣсти полѣтични, такъ зо справъ краѣвыхъ ıако и заграничныхъ оумѣщати, такъ, абы „Зорѧ“ могла длѧ тыхъ, котри ажъ богато не вымагаютъ, чȣжоѧзычнїи Газеты застȣпити. Особливо бȣде длѧ такихъ полїтическыхъ вѣстей и розправ Число въ Сȣботȣ выходѧще посвѧщене.

Кождый Ч. Предплатитель догадаесѧ запевне также, о що Редакцїи за тое загально жадане розширенье ходитъ и ходити мȣситъ. Кошта дрȣкȣ, паперȣ, експедїованѧ, пôдвижшенье почтпорта, отрымȣванье бôльше сотрȣдникôвъ . . . . всѣ тїи побôльшени выдатки зъ цѣны предплатнои, въ 25 и 26 Числѣ „Зори“ оголошенои, не дадȣтъ сѧ покрити; томȣ Редакцїѧ змȣшена тȣю цѣнȣ предплаты пôднести, такъ, що цѣна пренȣмерацїйна „Зори Галицкои“ за чверть рокȣ, то є за часъ ôдъ 1 Сѣчнѧ до остатного Марта 1849 (лат. кал.) длѧ ôдбераюшихъ „Зорю“ въ Редакцїи 1. рень. 15. кр. срѣб. а длѧ отримȣющихъ черезъ почты 1. рень 35. кр. ср; а за пôврôкъ, то є, за часъ ôдъ 1 Сѣчнѧ до остатного Червцѧ 1849. длѧ ôдбераюшыхъ въ Редакцїи 2 ре. 30 кр. срѣб. а длѧ ôдбераюшыхъ черезъ оурѧды почтовїи 3 ре. 10. кр. срѣб выноситъ. Цѣна пренȣмерацїйна про тое длѧ ôдбераюшыхъ въ Редакцїи на чверть рокȣ о 25 кр. срѣб, а на пôврокȣ на 50 кр. срѣб; а длѧ отримȣющыхъ черезъ почты на чверть рокȣ о 30 кр, а на пôврокȣ о 1 рен. срѣ. теперѣйшнымъ пôдноситсѧ.

Пренȣмеровати можна, чвертьрочне або пôврочне, ıакъ кто хоче. Тїи Ч. Ч. Предплатителѣ, котри цѣнȣ такъ, ıакъ бȣла въ 25 и 26 Числѣ „Зори“ заповѣджена зложили, ажъ по оупливѣ чверть рокȣ заходѧщȣ рештȣ бȣдȣтъ ласкави додати. Надплатȣ зъ поводȣ зайшлого зо стороны Оурѧдôвъ почтовыхъ непорозȣмлѣнѧ, черезъ денекотрыхъ Ч. Ч. Пренȣмерантôвъ оучиненȣ, въ 32. Числѣ „Зори“ взмѣнкованȣ, если въ простъ бȣла до Редакцїи надôслана, Редакцїѧ прїймає на карбъ тои пôдвижшенои цѣны пренȣмерацїйнои; а если черезъ оурѧды почтови бȣла заслана до самои ц. к. Експедицїи Газетъ: Редакцїѧ тогды ю на рахȣнокъ тои пôдвижки прїйме, если бы ю тамъ Експедїцїѧ Газетъ, мѣсто звернȣти Ч. Ч. Предплатителѧмъ, Редакцїи ôддала; о чѣмъ Ч. Ч. Предплатителѣ пôзнѣйше завѣдомлѧтъ сѧ.

При тôмъ Редакцїѧ всѣмъ на ц. к. оурѧдахъ почтовыхъ ôдбераюшымъ ознаймлѧє, що тїи оурѧды почтовїи кромѣ тыхъ теперь оустановленыхъ цѣнъ нѣчого бôльше вымагати не можȣтъ; бо Редакцїѧ выдатокъ почтпортовый прїймає на себе. Также ознаймлѧє, що всѣмъ зажаленїямъ взглѧдомъ опôзнена въ отриманю „Зори“ черезъ почты всѣма силами запобѣгати бȣде. Всѣ оурѧды почтови маютъ наказъ; пренȣмератȣ прїймати; припадокъ, еслибысѧ де ôдтѧгали, просимо намъ донести. —

Всѣ народы словеньски, хотай денекотри на числѣ далеко слабшїи ıакъ мы тȣтка въ Галиччинѣ, по кôлька письмъ часовыхъ маютъ — а письма ихъ выходѧтъ що денне. Чижъ наше письмо вѣчне маловы лише разъ на тыждень выходити, и скȣпо ıакъ досы, вѣдомостей полїтичныхъ оудѣлѧти? Нѣ! бо, хотай знаемо, що народови рȣскомȣ не прислȣгȣютъ маетки, то зъ дрȣгои стороны также не сомнѣемсѧ, що охочо понесе тȣю маленькȣ оферȣ, ıакои теперь черезъ пôдвижшенье цѣны вымагаемо. Народъ рȣскїй не допȣститъ, абы наше письмо оупало; овшѣмъ, сподѣваемосѧ, причинитсѧ до его розширенѧсѧ, и бȣде го пôдпирати . . . . а пôдопре го черезъ предплатȣ на него. Именно сподѣваемосѧ по нашыхъ Ч. Ч. Свѧщенникахъ, що всего старанѧ доложатъ, абы сѧ громады на него запренȣмеровали; два, тры крайцари рôчне, котрибы на кождого господарѧ въ селѣ прыпали, не сȣтъ такъ великїи выдатокъ, абы го, если єстъ честный господаръ, не могъ понести. И такъ громады и кождый поединчїи потрȣбныхъ мȣ вѣдомостей

досить тано навꙋдꙋтъ. Бо вѣдомости ꙗкыхъ кождомꙋ потреба, бꙋдемо сѧ старати, въ нашôмъ письмѣ оумѣщати. И тое также додати мꙋсимо, що єслы сѧ окаже достаточне число предплатителѣвъ, бꙋдемо сѧ старати Число въ Сꙋботꙋ выдаваємое, безъ пôдвижшенѧ цѣны на цѣлôмъ аркꙋшꙋ печатати, а єслыбы дꙋже добре пôйшло, бôльше ꙗкъ два разы на тыждень выдавати; тое все ôдъ Васъ залежитъ, хотѧй и Редакціѧ сѧ старає и старати бꙋде письмо сіє и по за Галичинꙋ розширꙋвати. Именно отримала вже призволенье: пренꙋмератꙋ на „Зорю“ въ Царствѣ Польскôмъ оголошати; Редакціѧ оучинитъ кроки потребни и сподѣваєсѧ, що тое самое и въ Имперіи Россійскôй и Оугорщинѣ не бꙋде ôдмовлене.

Причина, чомꙋ „Зорѧ“ на сей рôкъ въ четверть аркꙋша заложена, є та, що богато предплатителѣвъ ю въ книжкꙋ оправити желало, а до того аркꙋшъ въ четверть зложеный способнѣйшій.

На конецъ дѧкꙋючи нашимъ Ч. Ч. Сотрꙋдникамъ за ихъ оудѣлъ, о дальше надисланьє ихъ працъ просимо.

Львôвъ дня 22 Стꙋдня 1848. / 3 Сѣчня 1849.

А. Павенцкій.
Выдаватель и Редакторъ.

ПЕТРО и ПАВЛО.

Розмова въ лѣсѣ.

Пôйшокъ Петро гетъ въ дорогꙋ тамъ до Львова, кôльканайцѧтъ лѣтъ є томꙋ, ꙗкъ ôнъ Пана позиває, що мꙋ ґрꙋнта ôдобравъ; а не може права дôйти; але чꙋвъ, що то вô Львовѣ, тамъ пôдъ „ракомъ“ писаръ добрый, що ôнъ тôлько вамъ напише, то сѧ вдасть. Нꙋжъ пôдъ „рака“ тамъ до Львова. Взѧвъ си дещо на дорогꙋ и пꙋстивсѧ въ Божꙋ пꙋть. Тамъ пôдъ лѣсомъ напала го нôчка темна. Що робити погадавъ си, хиба огонь розложꙋси пôдъ тымъ дꙋбомъ, тай бꙋдꙋ тꙋ спочивати. Ꙗкъ погадавъ такъ и зробивъ. Розложивъ собѣ огонь, помоливсѧ, взѧвъ за кошѣль, вынѧвъ кꙋркꙋ, хлѣба, соли, тай почавъ си поживати. Ажъ тꙋ зачꙋвъ ꙗкійсь шелестъ: що такое си гадає? може медвѣдь, або ꙗкій звѣръ тамъ дикій. Нꙋжъ за стрѣльбꙋ и чекає. Незадовго стає предъ нимъ ꙗкійсь селѧнъ. Христꙋ Богꙋ слава! каже, и такъ мовитъ: „спꙋстѣтъ стрѣльбꙋ, бо ꙗ добрый чоловѣкъ. Ꙗлемъ зблꙋдивъ изъ дороги, зобачивемъ огонь въ лѣсѣ и хꙋтѣвемъ при тимъ огню также тꙋтка ночꙋвати.“ „Ꙗкъ вамъ имѧ“? мовитъ Петро „и ôдки родомъ“? „Ꙗ є Павло зъ Просторꙋнѣ“ а вы брате? „Ꙗ є Петро зъ Королѣвки“

Петро. Ôдкижъ идете брате Павле?

Павло. Ꙗ идꙋ зъ Вѣдня. Мого пана, оу котрого за фѣрмана бꙋвемъ досы, вбили въ Вѣдни вояки, бо на Царѧ сѧ збꙋнтовавъ, зъ валꙋ на войско стрѣлѧвъ. Ꙗкъ го трѣсла кꙋлька въ грꙋды, нѣ слова вже не сказавъ. Вѣчнаѧ мꙋ памѧть!

Петро. Колы вы идете зъ Вѣдня, выдѣлисьте много рѣчей, скажѣтъ же ми, дꙋже прошꙋ, що то тамъ въ тôмъ мѣстѣ о насъ Рꙋсинахъ чꙋвати, особливо ꙗкъ тамъ нашꙋ справꙋ скатꙋ, нашꙋ рꙋскꙋ на тôмъ сеймѣ попираютъ.

Павло. Отъ не зовсѣмъ добре чꙋти. Наши то вамъ депꙋтовани сꙋть декотри свѧщенникы, денекотри сꙋть Полѧки, а богато сами хлопы. Хлопы маютъ добре серце, щирꙋ волю й справѣ рꙋскôй спріѧютъ, хотѣли бы зъ цѣлои дꙋшѣ рꙋскꙋ справꙋ боронити, и права на-

шого доходити; але щожъ, отъ немаютъ письменности; не оумѣютъ нѣмецкои мовы, анѣ письма, для того то они сидятъ, а якъ Нѣмцѣ о насъ тамъ що мовлятъ, то мовчатъ. Оденъ то̂лько Капущакъ, що то трохи вамъ по нѣмецки оумѣе, обѣзвавъ ся за нами, и казавъ, якъ то вороженьки насъ кривдили. Стали му тамъ въ руки плещи, же то о̂нъ правду мовитъ; гей жебы то люды наши письмо знали, много бы намъ помагали. Але щожъ? отъ я бувавъ въ войску, научився по нѣмецки, прецѣмъ зочивъ, же до того, бы справу нашу попирати, треба добре пысьмо знати.

Петро. Що вы мовите, таджешъ о̂дъ насъ по̂йшовъ Иванъ хлопъ, що и дуже е пысьменный.

Павло. Не мѣркуйте честный Газдо, же то кождый, що и на кныжцѣ читае, вже вамъ добре пысьмо знае. Я самъ, якьемъ бувъ ще хлопцемъ, и пасъ товаръ оу татуня, томъ гадавъ, що нашъ наймитъ Федько Крышка, що за цѣлѣсенькый день полѣньце порубавъ, е сокирникъ, навѣть майстеръ. Ажъ ту хата завалилась! Небо̂щикъ тато наймили си майстра зъ мѣста, бы ставити нову хату, и дали му до помочи Федька Крышку. —

Але ино разъ вамъ цюкнувъ сокирою, о̂догнавъ го заразъ майстеръ, а ямъ видѣвъ, же Федько той ничъ не знае, ничъ не оумѣе; отворили мнѣ ся очи, зобачикемъ, же до того, бы будинокъ поставити, не досыть на то̂мъ, абы знати, полѣно въ пьецъ порубати. То и Иванъ хотяжъ знае письма троха, не естъ еще такый майстеръ, бы мо̂гъ добре оучинити, справу Руску боронити. Отъ найлѣпше я вамъ скажу, по̂дслухавемъ, що два ксьондзы меже собовъ говорили. Оденъ казавъ до другого: чому то вы нестаралися поѣхати тамъ до Вѣдня тай на соймъ, бы не дати руско̂й справѣ пропадати. На що другїй отвѣчае: правда е, же я письменный, знаю добре по латынѣ, по нѣмецки, тай по польски и по руски, двайцятъ лѣтъ я ся оучивъ и всѣ школы покон҃чивъ, але тое я вамъ скажу, же до того якъ нашъ бѣдный рускый наро̂дъ, що такъ много оутерпѣвъ, въ бѣдѣ, нуждѣ и неволѣ довги, довги вѣки живъ, добре бы тамъ заступати, о кривды ся вспоминати, ще оученьшыхъ, смѣлевѣйшыхъ, бы мовити нестрахались, и оумнѣйшихъ людей, якъ я, е потреба. Коли же самъ ксьондзъ такъ мовлять, якъ же можете гадати, же Иванъ до того здалый, бы мо̂гъ справу поперати?

(Доко̂нченье наступитъ)

Слѣдующу о̂дозву до просвѣщающойся молодежы руской Выдавательнѣ черезъ многочисленный отрядъ именемъ слухателѣвъ оучилища здѣшного академѣцкого доручену, — зъ тимъ допросомъ, дабы въ Зорѣ помѣщена була, — почитуе Выдавательна собѣ за прїятну должно̂сть, яко живущїй доказъ народного почутья Ч. Ч. Чытателямъ до вѣдомости подати.

МОЛОДЕЖЕ РУСКА!

Оучуйте голосъ тоскы ревливой: „Бачно̂сть, бо ворогы ще суть ворогами"! Гляньте лишъ, а будете оувѣрени, що зрадливу надъ народомъ розпостерли сѣть; — ба и не таятъ ся зъ тимъ: бо коли зъ одной стороны Васъ образующася Молодеже о̂дъ голосного жаданья о просвѣщенье народне спиняютъ; то зъ другой стороны зъ Вашой дрѣмоты порушаючись голосятъ по чужосторонныхъ письмахъ: „Нѣтъ Русы въ Галиччинѣ, — нѣтъ молодежы, котра бы бажала по руски оучитись.

Молодеже руска! на Тебе будущно̂сть Русы, на Тебе слава и повага руского народа скучно поглядае, — на Тебе оупова̂е руска Мати! Почуй серцемъ по̂знай оумомъ, а встрѣтишъ зрѣницею души твоей благи овощы, котри Ты на плодоносно̂мъ деревѣ народности свѣту показати маешъ! — Наро̂дъ, людско̂сть, правда

и Богъ по Тобѣ того жадаютъ: а на то̂й вѣрѣ полагаѧ по̂знай, що блаженна бȣдȣщно̂сть всѧ Твоѧ, а о Твою силȣ розо̂бютсѧ оусиліѧ ворого̂въ, ꙗкъ пȣста банька о твердій камѣнь. Крѣпы сѧ въ сталь!! — Скинь зъ Твоихъ очей неправый соромъ, а полюбы народный рȣскій языкъ, щось го зъ грȣды матерной выссала, що такъ мило, любо, солодко пріятномȣ слȣхȣ звенитъ, а „цȣрь" кинь на того, що не такъ чȣвствȣе, ꙗкъ длѧ Матери годитсѧ! — Видѣлисьмо самы, зъ ꙗкимъ сочȣвствьемъ наша Рада Головна Ваши поданьѧ приѧла, знаемъ про тое, ꙗкъ завсегда пріймати — ꙗкъ вспирати бȣде: — но желайте! — оуповайте!! а минȣвшіи вѣкы вернȣтъ блаженнȣ жизнь народа рȣского Вашо̂й трычи блаженно̂й бȣдȣщинѣ! —

Братное Вамъ поздоровленье о̂дъ слȣхателѣвъ шко̂лъ ліцеальныхъ Льво̂вскихъ.

Льво̂въ дня 16. Стȣдня 1848.

Отрывокъ зъ листу зъ Кромерижа зъ дня 18 Студня.

.... Всѣ міністры такъ сȣть заѧти новымъ оупорѧдкованьемъ, а особливо зъ причины вствпленьѧ нашого Цѣсарѧ на престолъ, що собѣ рады немогȣтъ дати. Стадіонъ выробивъ новый порѧдокъ длѧ громадъ (Gemeindordnung); кличе де котрыхъ депȣтованыхъ Соборȣ и радѧтъ надъ тымъ. Нашъ Головацкій зо̂ставъ Професоромъ словесности рȣскои: велике то щастье длѧ Рȣсино̂въ. Заказавъ сѧ тȣтъ оу насъ клюбъ славѧньскій: належатъ до него Чехи, Рȣсины, Моравцѣ, Іллірчики, Дальматинцѣ.

На вчерашный день приготовавъ нашъ клюбъ велике вечерне торжество длѧ о̂двѣдавшыхъ насъ гостей: депȣтаціи Сербскои, складаючои сѧ зъ Єнерала Стратимировича, Шȣплѣкаца (брата Воеводы нового Сербского) и чотырыхъ иныхъ. Запрошено такожъ кнѧзѧ Михаила Обреновича. Председатель клюбȣ заѧвъ мѣсце межи кнѧземъ Обреновичемъ а молодымъ Єнераломъ Стратимировичемъ, решта гостей — меже ними и нашъ Владика Григорій — позасѣдали до оуподобы Рȣсины зъ Кроатамы, Чехи зъ Далматницѧмы, Моравлѧны зъ Сербами и. прч., лише Полѧко̂въ не бȣло. Кождый наро̂дъ за себе мовивъ; а за Полѧко̂въ и гадки не бȣлоб, коб за ныхъ не зпо̂мнȣвъ Чехъ Рѣгеръ, жалȣючи, що хоть побратимцѣ зъ братьмы Славѧнами не держатсѧ. Розказȣвала депȣтаціѧ, ꙗкъ сѧ зъ ними обходили Оугры; точнѣсѣнько, ꙗкъ Полѧки зъ нами. Палацкій по̂звавъ до чаши во славȣ Воеводы, Патріархы, Бана Єлачица, Штробаха, цѣсарѧ Фердинанда, що намъ давъ свободȣ, а цѣсарѧ Францѣшка Іосифа І. що намъ ю хоронити бȣде, ба и міністеріюмъ въ надѣѣ, що политикȣ справедливости хоронити бȣде. Всѣмъ голошено многолѣтствіѧ. Забавлѧли сѧ всѣ и частȣючись кождый наро̂дъ спѣвавъ пѣснѣ свои народни. Мы Рȣсины на все горло заспѣвали „Дай намъ Боже добрый часъ" и. прч.; потомȣ „Ꙗкъ то тѧжко"; и „Многаѧ лѣта"; а всѣ Славѧны загȣдѣли: Нехай жиютъ наши братѧ Рȣсины; и зновȣ спѣвали Чехи, Моравлѧны и. п. и такъ спѣвали бавили сѧ, ꙗкъ ро̂дни дѣты одного о̂тцѧ. Соборъ теперъ розправлѧе надъ основнимы правамы (Grundrechte) и. прч. — Чȣлисьмо, що наши Рȣсины забираютсѧ, то зъ Ческого, то зъ Нѣмецкого писати и перекладати книжки шко̂льни. Дѣло тое дȣже величне, но нехай незабȣдȣтъ, що до того непремѣнно радитись и польскихъ, а особливо россійскихъ книжокъ, тай дȣже старатись о добри технични термѣны, та щобь не писати, ꙗкъ Основѧненко̂въ Пистрѧкъ: „Вожделѣнного оумоизстȣпленіѧ съ дневнымъ мѣстоприбыванїемъ Вамъ Пане Сотникȣ оутресȣгȣблѧемо". —

Доносѧтъ намъ зъ Бережаньского и Тарнопо̂льского окрȣга, же люди зломислѧщіи, котрымъ лише о тое ходитъ, абы наро̂дъ баламȣтити ложни поголоски теперь пȣскаютъ: що Цѣсаръ Фердинандъ томȣ зъ тронȣ

зстꙋпивъ, що вынадгородженье за зпесенье панщины шляхтѣ зъ свого сплатити прирѣкъ а не мôгъ слова дотримати, и що наставшій Цѣсаръ Францѣшекъ Іосифъ, абы шляхтꙋ защитити, знова панщинꙋ привернꙋти замѣряе. Всѣ тіи поголоски сꙋть фальшивіи и на найменшꙋ вѣрꙋ не заслꙋгꙋютъ. Панщина на вѣки вже пропала и нѣколи ся не верне; а надгородꙋ шляхтѣ за панщинꙋ Цѣсаръ и Соймъ не зъ цѣсарского маєткꙋ, ино зъ доходôвъ краёвыхъ дати постановили. Если Цѣсаръ Фердинандъ зъ тронꙋ зстꙋпивъ, то томꙋ цѣлкомъ инша была причина — именно, якъ въ Манїфестѣ своимъ въ Числѣ „Зори" оумѣщенôмъ сказавъ, была та, що на силахъ вже дꙋже ослабленый и що для оупорядкованя завилыхъ справъ краёвыхъ молодшихъ силъ потреба. —

Справы краеви.

Львôвъ. 27. Стꙋдня малисьмо пріятность повитати нашого славного посланника на Соймѣ державнôмъ, застꙋпника рꙋского народа передъ лицемъ цѣлой Австріи а теперѣшного совѣтника мінїстеріяльного Шашкевича, повертаючого до себе, та — якъ казавъ — до любимыхъ братій Рꙋсинôвъ на рôздвяни свята.

Преосвященный Владыка Григорій лишили ся якъ чꙋемъ — въ Кромерижꙋ, запрошени на свята ôдъ Его Высокопревосходительства Князя-Архїепископа Голомꙋнецкого: не маемъ такожъ надѣѣ и на Іордански свята Ихъ оу себе оузрѣти.

Въ Сꙋботꙋ 30. Стꙋдня рꙋшивъ ôдсы баталїонъ пѣхоти Архїкнязя Стефана въ походъ на вôйнꙋ оугорскꙋ: Ванно прощався зъ Рꙋсинами! а переходячи черезъ площадь святоюрскꙋ зъ широй грꙋды зъ вѣрного сердця выголосивъ вразно мовъ оденъ „Слава Рꙋсинамъ" и повторявъ, доки до Владичіи (Архїкатедры) чꙋти было возможно. Такъ потягнꙋвъ въ дальшꙋ пꙋть, але радостно, бо за Царя, за привернене спокою, и за освободженье оутисненыхъ братїи Словянъ ôдъ ярма мадярского. —

Рꙋсины окрꙋга Коломїйского, а найбôльше насъ тѣшитъ, навѣтъ Селяны помали о що рѣчъ ходитъ, и при торжествѣ народнôмъ на честь Начальникôвъ своеи Рады обходженôмъ громогласно одôзвались: „Пѣйдемъ за горы, всѣ тꙋда на Мадярôвъ!" — Слава имъ за тое!!! —

Ракꙋскїи и Сардиньскїи долежитости въ отношенью ракꙋской Италїи бꙋдꙋтъ въ Брюкселїи при посредствованью Англїи и Франціи розбиратись и последно розрѣшатись, а нѣмецко-ракꙋски въ Голомꙋцꙋ. Въ розгодѣ о Италію бꙋдꙋтъ Ракꙋско, Неаполь, Папа рымскїй Сардинія и Тоскана въ тôй справѣ касательни оучаствꙋвати.

Мадярскїй Соймъ оголосивъ оугорскїй престолъ черезъ зстꙋпленье Цѣсаря Фердинанда за опорожненый, а вступленье Цѣсаря Францѣшка Іосифа за похищенье (оузꙋрпацію) и замѣряе Кошꙋтови дати вѣнецъ королевскїй яко Людовикꙋ IV. Зъ того видно, що Мадяры не лише вѣрꙋ, але и розꙋмъ пострадали.

Зъ Голомꙋца выслано Архикнязѣвъ въ посольствѣ до дворôвъ Петроградского и Берлїньского зъ обвѣщеньемъ о наступленью нового Цѣсаря на престолъ Ракꙋскїй.

Справы заграничнїи.

Францїя.

Выбôръ президента репꙋблики францꙋзкой вже розрѣшеный, та не инакше, но на хосенъ Людовика Бонапартого, которомꙋ переважна бôльшôсть голосôвъ розгодно тꙋю честь и власть присꙋдила. И такъ на ганьбꙋ и порꙋганье передъ лицемъ цѣлого просвѣщенного свѣта неодолѣвъ Парижъ, сонце просвѣщенья совершити слободолюбного дѣла репꙋблики францꙋзкой въ лѣпшїй способъ, якъ такимъ выборомъ.

Цѣлый Парижъ гомонитъ многолѣтствьемъ для Цѣсаря Наполеона II; а померкувавши, що ôнъ не особенни заслугы, но славу и имя свого предка мае за собою, догадуемся, чи не вступитъ ôнъ, щобъ ожиданья народа сполнити, въ небеспечный, противореспубліканцкій, але конечный путь къ славѣ свого предка. Вся теперъ Европа питае, де ся дѣла та сила слободомыслной идеи, котра цѣлу Европу мовъ громомъ прошибла — по цѣлій Европѣ розлягала ся? — Осе Вамъ наука вороховники! чого по Франціи ожидати, колы она сама такся соблазнила.

Италія.

Въ Римѣ, столицѣ Папы, головы церквы святои, повстало велике забуренье. Жаданья повстанцѣвъ були: абы составлено нове міністерство, и абы Папа принявся войны за самодѣлность цѣлои Италіи, та не на противъ кому другому, но на противъ Австріи. Папа тое сперечывъ.

День впередъ лягъ міністеръ Росси жертвою скрытобойства и роззувеланой жажды враждебныхъ толпъ, гонителѣвъ правительного порядку. Пала вже то жертва о помсту къ небесамъ взинающа. Такъ лягли Лихновски въ Франкфуртѣ, Ламбергъ въ Пештѣ, Латуръ въ Вѣдни. Папа зъ своими кардиналами опустивъ Рымъ и оудали ся до Гаеты въ королевствѣ Неаполитаньскомъ, и выдавъ письмо перечне противъ произшествіямъ, котри Его принуждили Рымъ опускати.

Россія.

Зъ границѣ польскои 12. Студна. Ледви насъ хольера опустила, та зославъ на насъ Богъ другу горознѣйшу пошесть „джуму". Иде она зъ Россіи и вже въ Варшавѣ килька людей пôрвала; слаби достаютъ бѣли отпы и заразъ оумираютъ.

(Мор. Нов.)

Самъ сочинитель до честныхъ Передплатителѣвъ на „Справу Клекотиньску"

Якъ мя доходятъ слухы, выглядаете дитины моей нетерпеливо, и хотѣлибисьте вже разъ оузрѣти, що то за диво. — Почтенніи! перепрашаю дуже, недивуйтеся, бо то оно на селѣ оуроджене, за пьецомъ выховане, меже людьми не бывало, дуже менѣ дома надоѣло, а я якъ батько, давъ го тамъ, де розуму оучутъ. —

Неможу але и самъ осудити, що ся дѣе? чи оно таке тупе? чи може (якъ то нынѣшніи дѣти) дуже лихе? чи що таке? — Пôвъ року минуло, якъ го бютъ а оучутъ; пять скѣръ вже здоймили, але ще пять бити та здоймати мають, нѣмъ будутъ зъ него люди! Казали ми его П. Професоръ, же чей го коло Срѣтенія вымучутъ, та выпустятъ. — Давъ бы Господь, жебы хоть яке было, абы ще непрійшло свѣтити очима за него. —

Зъ рештовъ яке буде, то буде, потерпѣтъ ми зъ ласки вашой, я го ся вже невыречу, я ся нымъ не закавомъ повеличаю. —

Передплата съ 1. Февруаромъ 1849. оустане и наступитъ пôдвижшена Цѣна 40. кр.

Р. Мохъ.

Всячина.

Розпука арендарска (надъ селянами, котри до розуму приходятъ).

(Оуломокъ зъ пôдъ пера Р. Моха).

МЕНДЕЛЬ АРЕНДАРЪ (заводитъ.

Адиной Боже! чи насъ забуваешъ!
Що день намъ бôльшій смутокъ доѣдае,
Туманъ зъявивсь щось плете, спѣвае,
Же слѣпимъ гоіомъ очи отвираешъ!
То такъ насъ любишъ внуки Аврагама,
Насъ поколѣнье красненьке избране?
Що зъ того буде, що ся далѣ стане,
Слы дашь здорови очи дѣтемъ Хама??

Чи схоче жида о проводъ просити?
Погордитъ жидомъ, бо самъ ити зможе;
Недай, недай имъ очей добрыхъ Боже!
Бо мы зъ ныхъ жили, зъ чого теперъ жити?
Плуга нехочемъ, бо тажко орати,
Косовъ невпрежемъ, не наробымъ цѣпомъ,
Игла насъ коле, не накраемъ ґнипомъ;
Недай же Боже того дочекати!!

Лѣпше лишити, якъ давно бувало:
Бо ґой не видѣвъ, де его маетки:
А мы съ панами зберали пожитки,
Тай добре було! такъ, якъ бути мало. —
Теперъ слы ґоіомъ злѣзутъ вже полуды,
Адиной Боже! Авраамъ нашъ встане,
И вразъ заплаче, же дла жидовъ Манны
Меже хлопами на селѣ небуде!!!

СРУЛЬ.

Таже Ребъ-Мендель! намъ казала Хана,
Же ще невидитъ ино Мудракъ Грицикъ:
Отожъ бы треба, щобы Борухъ Ицикъ,
Шмуль, Воронъ, Пѣкласъ буцѣмъ то одъ пана
Пойшли съ оурядомъ ту привели Грица,
Та згорозили: же Панъ бити хоче
За то, же мае вже здорови очи;
А такъ Грицъ певно очей одречеся.
То дла насъ дуже пожиточна рада:
Бо скоро другій десатый оуслышитъ,
Вжежъ за очима певно не поспѣшитъ,
Оджe слѣпою буде знову громада.

МЕНДЕЛЬ.

Онобы Срулю було добре дуже,
Але чи схоче Мудракъ вѣру дати?
Чи схочутъ ґои пана ся бояти?
Колы имъ Попъ ихъ дуже байки струже:
Хлистунъ десатникъ съ Мочимордовъ були
Чрезъ ночь оу мене, та розказовали,
Якъ имъ все люди порозповѣдали,
Що тилько зъ губы свого Попа чули.

Якъ вийшовъ зъ церкви и нужъ подъ звонницу,
Скликавъ и въ коло поставивъ громаду,
Самъ въ серединѣ ставъ давати раду,
Охъ! якужъ онъ тамъ плюнтавъ небылицю:
Перше казавъ имъ, же хлопъ ґрунта паномъ,
Же вже свободно буде собѣ жити,
Же го неемѣе Панъ нѣ Сендза бити;
(Тожъ то розумна бесѣда съ Иваномъ?)
Або до ґоя тое говорити:
Же вже не буде куръ, яецъ давати,
Же го небудутъ на панщину гнати,
А що найгорше; щобъ неходивъ пити.

ЛЕЙБА.

Щожъ Мочиморда и Хлистунъ на тое?
Якъ си гадаютъ, и що ту казали?
Чи оны также на Попа пристали?

МЕНДЕЛЬ.

Герети! то тилько ще розумныхъ двое:
Оны порядокъ и мене тримаютъ,
Оны оумѣютъ людей настягати,
Въ корчмѣ оумѣютъ охоты додати;
Оны нѣвроку дуже розумъ маютъ! —

ЛЕЙБА.

Ну ша Ребъ-Мендель! коли розумъ маютъ,
То бы чимъ борше по обохъ послати.

МЕНДЕЛЬ.

Оны е тутка, трошка хтѣли спати,
Та си подъ лавковъ онде спочиваютъ.

ЛЕЙБА.

Колы такъ герете, то мала дурница,
Скоро проспютъ ся, роспочнемо раду
Найперше треба закликати Грица. —

Зъ причины святъ слѣдующе Число выйде
аж въ Понедѣлокъ.

Выдаватель и заручающій Редакторъ А. ПАВЕНЦКІЙ. Типомъ Інститута Ставропігіаньского.